

OBSAH

OBSAH	1
PŘEDMLUVA	5
1 CEREÁLIE A CEREÁLNÍ VÝROBKY ALEXANDRA TAUFEROVÁ	6
1.1 CEREÁLIE.....	6
1.1.1 Anatomická stavba obilného zrna	6
1.1.2 Chemické složení obilného zrna	7
1.1.3 Pšenice (<i>Triticum</i>)	8
1.1.4 Žito	9
1.1.5 Triticale	9
1.1.6 Ječmen.....	10
1.1.7 Oves.....	10
1.1.8 Kukuřice.....	11
1.1.9 Proso.....	11
1.1.10 Čirok.....	11
1.1.11 Rýže.....	12
1.1.12 Pseudocereálie	12
1.2 MLÝNSKÁ TECHNOLOGIE.....	13
1.2.1 Předčištění a sestavení směsi obilí na zámel	13
1.2.2 Čištění a nakrápění obilí.....	13
1.2.3 Mletí obilí.....	14
1.2.4 Charakteristiky mouk	15
1.2.5 Vedlejší produkty a odpady mlýnské technologie	15
1.3 PEKÁRENSKÁ TECHNOLOGIE	16
1.3.1 Suroviny pro pekárenskou výrobu	16
1.3.2 Způsoby vedení těst.....	17
1.3.3 Technologické fáze pekárenského výrobního postupu	17
1.4 CEREÁLNÍ VÝROBKY	18
1.5 TECHNOLOGIE VÝROBY TĚSTOVIN	19
1.5.1 Suroviny pro výrobu	19
1.5.2 Technologický postup výroby těstovin	20
2 OVOCE A ZELENINA ZDEŇKA RANDULOVÁ	21
2.1 OVOCE.....	21
2.2 ZELENINA	22
2.3 TECHNOLOGIE ZPRACOVÁNÍ OVOCE A ZELENINY	23
2.3.1 Úvod.....	23
2.3.2 Předběžné technologické operace	23
2.3.3 Výrobky zachovávající kusovitost	25
2.3.4 Výroba sušeného ovoce a zeleniny	27
2.3.5 Výroba zmrazovaného ovoce a zeleniny.....	28
2.3.6 Výroba mléčně kvašené zeleniny.....	28
2.3.7 Výroba rozmělněných produktů.....	28
2.3.8 Výroba macerovaného ovoce a zeleniny.....	31

2.3.9	Výroba čirých šťáv.....	32
2.3.10	Výroba koncentrátů.....	32
2.3.11	Speciální výrobky.....	33
3	OLEJE A TUKY MARTINA OŠTÁDALOVÁ.....	35
3.1	VLASTNOSTI OLEJŮ A TUKŮ.....	35
3.2	CHEMICKÉ SLOŽENÍ OLEJŮ A TUKŮ.....	36
3.2.1	Mastné kyseliny.....	36
3.2.2	Homolipidy.....	37
3.2.3	Heterolipidy.....	37
3.2.4	Komplexní lipidy.....	37
3.3	TECHNOLOGIE VÝROBY OLEJŮ.....	37
3.3.1	Čištění semen.....	37
3.3.2	Rozrušení buněčných stěn.....	38
3.3.3	Klimatizace.....	38
3.3.4	Lisování a extrakce.....	38
3.3.5	Rafinace surového oleje.....	39
3.4	TECHNOLOGIE VÝROBY ZTUŽENÝCH TUKŮ.....	40
3.4.1	Margarín.....	41
3.4.2	Pokrmové tuky.....	41
3.5	CHEMICKÝ ROZBOR A ZKOUŠENÍ OLEJŮ A TUKŮ.....	41
3.6	DRUHY OLEJŮ.....	42
3.6.1	Řepkový olej.....	42
3.6.2	Slunečnicový olej.....	43
3.6.3	Olivový olej.....	43
3.6.4	Sójový olej.....	44
3.6.5	Podzemnicový olej.....	45
3.6.6	Další druhy olejů.....	45
4	CUKR A CUKROVINKY ALEXANDRA TAUFEROVÁ.....	47
4.1	CUKR.....	47
4.1.1	Historie českého cukrovarnictví.....	47
4.1.2	Cukrová řepa.....	47
4.1.3	Výroba řepného cukru.....	49
4.1.4	Přepracování cukru.....	52
4.1.5	Údržba strojního zařízení.....	53
4.2	TECHNOLOGIE VÝROBY NEČOKOLÁDOVÝCH CUKROVINEK.....	53
4.2.1	Výroba cukrosirupového roztoku.....	53
4.2.2	Odpařování cukerného roztoku.....	53
4.2.3	Cukrovinky s nevykrytalizovanou sacharózou.....	54
4.2.4	Cukrovinky s vykrytalizovanou sacharózou.....	55
4.2.5	Další druhy cukrovinek.....	55
5	ČAJ MARTINA OŠTÁDALOVÁ.....	57
5.1	ČAJOVNÍK ČÍNSKÝ.....	57
5.1.1	Čínská skupina.....	57
5.1.2	Indická skupina (assamská).....	58
5.1.3	Pěstování čajovníku.....	58

5.2	CHEMICKÉ SLOŽENÍ ČAJE	58
5.3	TECHNOLOGIE VÝROBY ČAJE	59
5.3.1	Černý čaj	60
5.3.2	Oolong čaj	62
5.3.3	Zelený čaj	62
5.3.4	Bílý čaj	62
5.3.5	Další druhy čajů	63
5.4	SKLADOVÁNÍ ČAJE	63
6.	KÁVA A KÁVOVINY ZDEŇKA RANDUJOVÁ, ALEXANDRA TAUFEROVÁ	65
6.1	HISTORIE KÁVY	65
6.2	KÁVOVNÍK	65
6.3	PRODUKCE A PĚSTOVÁNÍ KÁVY	66
6.4	CHEMICKÉ SLOŽENÍ A VLIV NA KONZUMENTA	67
6.5	TECHNOLOGIE VÝROBY KÁVY	67
6.5.1	Pražení	69
6.5.2	Instantní káva	70
6.5.3	Káva bez kofeinu	70
6.6	VÝROBKY Z KÁVY	70
6.7	PŘÍPRAVA KÁVY	71
6.8	JAKOST KÁVY	71
6.8.1	Zajímavosti o kávě	72
6.9	KÁVOVINY	72
6.9.1	Technologie kávovin	72
7.	VÍNO MARTINA OŠTÁDALOVÁ	73
7.1	ROZDĚLENÍ VÍN PODLE DRUHU A KVALITY	73
7.2	VINNÁ RÉVA	75
7.2.1	Hrozen révy vinné	75
7.3	TECHNOLOGIE VÝROBY BÍLÉHO VÍNA	76
7.3.1	Přejímka hroznů	76
7.3.2	Získávání moštu	76
7.3.3	Úprava moštu	77
7.3.4	Kvašení moštu	78
7.3.5	Ošetřování a školení vína	78
7.3.6	Stáčení	78
7.3.7	Čiření	79
7.3.8	Lahvování vína	79
7.4	TECHNOLOGIE VÝROBY ČERVENÉHO VÍNA	79
7.5	VÍNA PŘÍRODNĚ SLADKÁ	80
7.5.1	Rýnské výběry	80
7.5.2	Tokajská vína	80
7.5.3	Portská vína	80
7.6	VERMUTOVÁ VÍNA	81
7.7	ŠUMIVÁ VÍNA	81

7.7.1	Perlivá vína.....	82
7.8	VADY A CHOROBY VÍNA.....	82
7.8.1	Choroby vína.....	82
7.8.2	Chyby vína.....	84
7.8.3	Nedostatky vína.....	85
8	PIVO VLADIMÍR PAŽOUT, ALEXANDRA TAUFEROVÁ.....	86
8.1	CHEMICKÉ SLOŽENÍ PIVA.....	86
8.2	SLAD.....	86
8.2.1	Odrůdy sladovnického ječmene.....	86
8.2.2	Výroba sladu.....	87
8.2.3	Náhražky sladu.....	89
8.3	CHMEL.....	89
8.3.1	Pěstování chmele.....	90
8.3.2	Chemické složení chmele.....	90
8.3.3	Účinné látky chmele a jejich vliv na konzumenta.....	90
8.3.4	Chmelové výrobky.....	92
8.4	VODA V PIVOVARNICTVÍ.....	92
8.5	POMOCNÉ SUROVINY A PŘÍPRAVKY.....	93
8.6	TECHNOLOGIE VÝROBY PIVA.....	93
8.6.1	Příprava sladiny.....	93
8.6.2	Chmelovar.....	94
8.6.3	Hlavní kvašení piva.....	95
8.6.4	Dokvašování a zrání piva.....	96
8.6.5	Filtrace piva.....	96
8.6.6	Pasterace piva.....	96
8.6.7	Stabilizace piva.....	97
8.6.8	Stáčení piva.....	97
8.6.9	Výroba nízkoalkoholického a nealkoholického piva.....	97
9.	POUŽITÁ LITERATURA.....	98